

บทที่ 3

ข้อมูลการลงทุนและหลักการจัดเก็บภาษีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

3.1 ข้อมูลทั่วไปของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทิศเหนือติดกับจีน ทิศใต้และทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับอ่าวไทย ทิศตะวันออกติดทะเลจีนใต้ ทิศตะวันตกติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และกัมพูชา ด้านประชากรมีจำนวนประมาณ 85.3 ล้านคน (กรกฎาคม 2550) การเพิ่มประชากรร้อยละ 1.0 ต่อปี เวียดนามมีประชากรเชื้อชาติเวียดนามร้อยละ 85 - 90 ที่เหลือเป็น จีน ไทย เขมร และชาวเขาเผ่าต่างๆ การนับถือศาสนาไม่มีศาสนา พุทธนิกายมหายานร้อยละ 70 ที่เหลือนับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งส่วนใหญ่ผู้นับถือนิกายโรมันคาทอลิกศาสนาอิสลาม และความเชื่อที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ การปกครองแบบระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (Communist Party of Vietnam : CPV) เป็นพรรคการเมืองเดียวในประเทศ ประธานาธิบดีคือ Nguyen Minh Triet ส่วนนายกรัฐมนตรีคือ Nguyen Tan Dung ดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี เริ่มปี 2549 – 2553 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2551 : ออนไลน์)

3.2 การลงทุนของประเทศเวียดนาม

3.2.1 นโยบายการลงทุนของประเทศเวียดนาม

นับตั้งแต่ปี 2529 เป็นต้นมารัฐบาลเวียดนามได้เร่งปฏิรูประบบเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องภายใต้ นโยบาย “โด เหมย” (Doi Moi) ที่เน้นการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมโดยมีกฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศขึ้นเป็นฉบับแรกในปี 2530 ส่งผลให้เศรษฐกิจเวียดนามขยายตัวอย่างรวดเร็ว(กรมเจรจาการค้า, 2551 : ออนไลน์) ขณะเดียวกันการดำเนินนโยบาย ที่เปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้นทำให้ปัจจุบันเวียดนามกลายเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากนักลงทุนทั่วโลก ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้เวียดนามเป็นประเทศที่น่าลงทุน(ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์) ได้แก่

1. ความมีเสถียรภาพของรัฐบาลเวียดนาม เนื่องจากมีการปกครองระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว คือ พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (Communist Party of Vietnam : CPV) มีบทบาทในการกำหนดแนวทางการบริหารประเทศทุกด้าน ประกอบกับผู้นำประเทศมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ในการบริหารประเทศและมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างจริงจัง ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนต่างชาติที่สนใจเข้ามาลงทุนในเวียดนาม

2. ด้านพลังงานและแร่ธาตุ ประเทศเวียดนามมีแหล่งน้ำมันดิบกระจายอยู่ทั่วทุกภาคทำให้

เวียดนามกลายเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำมันดิบรายใหญ่อันดับ 3 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองจากมาเลเซีย และอินโดนีเซีย นอกจากนี้ เวียดนามมีปริมาณเชื้อเพลิงสำรอง เช่น ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเลียม และถ่านหินอยู่มาก แร่ธาตุสำคัญ คือ บอไซต์โปแตสเซียม และเหล็ก นอกจากนี้ยังมี ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งล้วนเป็นวัตถุดิบสำคัญสำหรับการลงทุน รวมทั้งทรัพยากรดิน และน้ำที่มีอย่างเพียงพอ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพก็เอื้อต่อการเพาะปลูกส่งผลให้เวียดนามเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลายรายการ จนติดอันดับประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ของโลก เช่น พริกไทย (อันดับ 1 ของโลก) ข้าว (อันดับ 2 ของโลก รองจากไทย) กาแฟ (อันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล) เม็ดมะม่วงหิมพานต์ (อันดับ 2 ของโลกรองจากอินเดีย) ยางพารา (อันดับ 4 ของโลกรองจากไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย) และอาหารทะเล (อันดับ 6 ของโลก)

3. เวียดนามมีประชากรมากถึง 85.3 ล้านคน จากการที่เวียดนามปิดประเทศมานาน ทำให้ประชากรตื่นตัวกับสินค้าและบริการใหม่ๆ มีการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้นหลังการเปิดประเทศ ประกอบกับชาวเวียดนามเริ่มมีกำลังซื้อมากขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่อยู่ในช่วงขาขึ้น อีกทั้งปริมาณเงินโอนกลับประเทศของชาวเวียดนามโพ้นทะเล หรือที่เรียกว่า “เวียดนามิก” ซึ่งมีประมาณ 3 ล้านคน และโอนเงินกลับมาประเทศปีละประมาณ 3,200 ล้านดอลลาร์ ชาวเวียดนามส่วนใหญ่มีความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีคุณภาพดีจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้ประชากรที่มีกำลังซื้อสูงส่วนใหญ่อาศัยอยู่ใน นครโฮจิมินห์ และจังหวัด รอบนอกกรุงฮานอย และจังหวัดต่างๆ บริเวณใกล้สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจ

4. ประเทศเวียดนามมีกฎหมายที่เข้มงวดและมีบทลงโทษที่รุนแรง ส่งผลให้เวียดนามเป็นประเทศที่มีความปลอดภัยสูงแห่งหนึ่งของโลก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักลงทุนเกิดความเชื่อมั่นและตัดสินใจเข้ามาลงทุน

5. เวียดนามให้ความสำคัญกับการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ตลอดจนสาธารณูปโภคต่างๆ ให้มีความสะดวกและทันสมัยยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจแนวตะวันออก - ตะวันตก (East-West Economic Corridor : EWEC)

6. ความได้เปรียบด้านแรงงาน ร้อยละ 65 ของประชากรในเวียดนามอยู่ในวัยทำงาน ซึ่งมีอายุระหว่าง 15-64 ปี และอัตราการรู้หนังสือของชาวเวียดนามสูงกว่าร้อยละ 90 ทำให้เวียดนามมีแรงงานคุณภาพจำนวนมาก อัตราค่าจ้างแรงงานต่ำและยังสามารถหาแรงงานได้ง่ายนายจ้างสามารถรับสมัครแรงงานได้โดยตรงไม่ต้องผ่านกระทรวงแรงงานของเวียดนาม ในขณะที่เดียวกันชาวเวียดนามก็มีความสนใจสมัครงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นจุดแข็งของตลาดแรงงานในเวียดนาม

7. การมีส่วนร่วมในประชาคมโลก อาทิ การเป็นสมาชิกกลุ่มอาเซียน เอเปค การจัดทำข้อ

ตกลงการค้าทวิภาคีกับสหรัฐอเมริกาเป็นคณะกรรมการแม่น้ำโขง(The Mekong River Commission :MRC) การสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady - Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) การพัฒนาตามเขตเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (The East – West Economic Corridor : EWEC) โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregional Economic Cooperation : GMS - EC) โครงการสามเหลี่ยมพัฒนาระหว่างประเทศกัมพูชาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและเวียดนาม (The Cambodia-Laos-Vietnam Development Triangle) รวมทั้งการเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก(World Trade Organization : WTO) ลำดับที่ 150

3.2.2 อุตสาหกรรมที่นำลงทุนในประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามมีโครงการลงทุนหลายโครงการที่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการลงทุน (กรมเจรจาการค้า, 2551 : ออนไลน์) ดังนี้

1. อุตสาหกรรมการเกษตรรัฐบาลเวียดนามมีแผนอย่างจริงจังในการส่งเสริมการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น กาแฟ ข้าว ยางพารา ชา มะม่วงหิมพานต์ และพริกไทย ซึ่งผลผลิตเหล่านี้คล้ายคลึงกับไทย ดังนั้น นักลงทุนไทยสามารถเข้าไปร่วมลงทุน โดยใช้เวียดนามเป็นแหล่งผลิตเพื่อส่งออกผลผลิตทางการเกษตรเหล่านี้ มาแปรรูปในประเทศไทย และส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศได้ นอกจากนี้รัฐบาลเวียดนามยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนากรรมวิธีการแปรรูปสินค้าเกษตร และส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งโดยเฉพาะกุ้ง

2. อุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค ตลาดสินค้าภายในเวียดนามมีขนาดใหญ่ เนื่องจากมีประชากร 85.3 ล้านคน และปัจจุบันชาวเวียดนามมีกำลังซื้อสูงขึ้นตามเศรษฐกิจที่อยู่ในช่วงขาขึ้นจึงมีความต้องการใช้สินค้าอุปโภคบริโภคที่มีคุณภาพดี ซึ่งเวียดนามยังไม่สามารถผลิตได้ ดังนั้น การเข้าไปลงทุนผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค อาทิ สบู่ ยาสีฟัน ผงซักฟอก ฝ้ายอนามัย และกระดาษทิชชูคุณภาพดีเพื่อตอบสนองตลาดระดับกลางถึงระดับบน จึงเป็นธุรกิจที่มีคู่ทางดีและน่าสนใจ

3. อุตสาหกรรมหนักที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะ โรงกลั่นน้ำมันเนื่องจากเวียดนามมีแหล่งน้ำมันสำรองในประเทศอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งรัฐบาลตั้งเป้าหมายผลิตน้ำมันดิบให้ได้ 20 ล้านตันภายในปี 2553 อย่างไรก็ตามเวียดนามไม่สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ได้เต็มที่เนื่องจากเวียดนามเพิ่งมีโครงการก่อสร้างโรงกลั่นน้ำมันเพียงแห่งเดียวเท่านั้น คือ โรงกลั่น Dung Quat ตั้งอยู่ในจังหวัด Quang Ngai ทางภาคกลางของเวียดนาม ดังนั้นรัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับการเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าว

4. อุตสาหกรรมผลิตเพื่อส่งออก โดยใช้วัตถุดิบและแรงงานของเวียดนามเป็นปัจจัยสำคัญ

ในการผลิต นอกจากนี้ นักลงทุนยังสามารถใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงการค้าทวิภาคี (Bilateral Trade Agreement) ระหว่างเวียดนามกับสหรัฐอเมริกา หรือสนธิสัญญาทางการค้าที่เวียดนามมีกับประเทศต่างๆ เพื่อทำการผลิตและส่งออกไปยังประเทศคู่สัญญาได้

5. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว รัฐบาลของเวียดนามมีแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ขณะเดียวกันมีความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านผ่านโครงการต่างๆ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศและภูมิภาค เนื่องจากเวียดนามมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและหลากหลาย รวมทั้งความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติ จึงเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบัน โรงแรม รีสอร์ท และที่พักตากอากาศ ยังมีไม่เพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นการลงทุนในธุรกิจดังกล่าวจึงมีศักยภาพสูงในการขยายตัว นอกจากนี้ ยังมีธุรกิจที่สามารถต่อยอดจากการท่องเที่ยว เช่น สนามกอล์ฟ ซึ่งเวียดนามยังขาดแคลน

ทั้งนี้โครงการลงทุนในถิ่นทุรกันดาร อาทิ บริเวณเทือกเขา ที่ราบสูง และชนบทที่ห่างไกล ความเจริญเป็นพื้นที่เป้าหมายที่กระทรวงวางแผนและลงทุน (Ministry of Planning and Investment : MPI) เน้นให้การส่งเสริมเป็นพิเศษ เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

กิจการที่ไม่อนุญาตให้ต่างชาติเข้าไปลงทุน ได้แก่ ประมง การสำรวจอัญมณี ผลิตรถยนต์ ขยาย ดักปลา เบียร์และเครื่องดื่ม ยาสูบ ซีเมนต์ อิฐและอิฐดินเหนียว กระจก เบื้อง เหล็กกล้าสำหรับก่อสร้าง เหล็กท่อ สังกะสี ผลิตภัณฑ์ของปุยในโตรเจน ฟอสฟอรัสและโปแตสเซียม แก้วเพื่อการก่อสร้าง หลอดฟลูออเรสเซนต์ และน้ำมันหล่อลื่น เป็นต้น เนื่องจากรัฐบาลเวียดนามมีมาตรการไม่ต้องการเพิ่มจำนวนผู้ผลิตในกิจการเหล่านี้

3.2.3 กฎหมายการลงทุนของประเทศเวียดนาม

กฎหมายการลงทุนของเวียดนามค่อนข้างชัดเจนและเอื้อประโยชน์แก่นักลงทุน โดยรัฐบาลส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติและยืนยันที่จะไม่ยึดกิจการเป็นของรัฐ หน่วยงานที่ดูแลด้านนี้คือ กระทรวงวางแผนและการลงทุน (Ministry of Planning and Investment : MPI) แต่หากการลงทุนในธุรกิจประเภทการเงินการธนาคารต้องติดต่อกับ State Bank of Vietnam โดยตรง ประเทศเวียดนามมีการใช้มาตรการต่างๆ ในการส่งเสริมและควบคุมการลงทุนในเวียดนามมี 4 มาตรการ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการลงทุน, 2551 : ออนไลน์)

1. มาตรการด้านภาษีในการให้สิทธิประโยชน์ที่สำคัญ ดังนี้คือ

1.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ชาวต่างชาติเสียภาษีเงินได้จากเงินเดือน และค่าจ้าง ในอัตราที่ต่ำกว่าที่ชาวเวียดนามเสียภาษี

1.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้มีการปฏิรูปให้เป็นอัตราเดียวกัน สำหรับนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติ

1.3 ภาษีนำเข้า มีการยกเว้นภาษีเครื่องมือ และเครื่องจักรที่นำเข้ามา เพื่อเป็นทุนของบริษัท กรณีวัตถุดิบ ชิ้นส่วนที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออกจะมีการคืนภาษีให้เมื่อมีการส่งออก

1.4 ภาษีการค้า การเสียภาษีขึ้นอยู่กับประเภทสินค้า ถ้าเป็นสินค้าจำเป็นจะเสียภาษีในอัตราที่ต่ำ และถ้าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยจะเสียภาษีในอัตราที่สูง

1.5 การโอนผลกำไรกลับประเทศ จะได้รับการยกเว้นภาษี นอกจากนี้กรณีนำผลกำไรไปลงทุนใหม่ในเวียดนามเป็นเวลา 3 ปีขึ้นไป จะมีสิทธิได้รับภาษีกำไรคืน

2. มาตรการด้านการเงินการธนาคาร

รัฐบาลเวียดนามอนุญาตให้สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ประกอบธุรกิจที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ทำให้ธุรกิจสามารถใช้บริการชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศและเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ

3. การจัดตั้งเขตส่งเสริมการส่งออกและเขตพื้นที่อุตสาหกรรมต่างๆ

ปัจจุบันประเทศเวียดนามมีเขตส่งเสริมการลงทุน 3 ประเภทด้วยกันคือ (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์) เขต Export Processing Zone (EPZ) เขต Industrial Zone (IZ) หรือ Industrial Park และ High-Tech Zone (HTZ)

4. มาตรการอื่นๆ ที่ให้แก่นักลงทุนต่างชาติ

4.1 ระยะเวลาที่ได้รับสิทธิในการเช่าที่ดินในระยะเวลานาน

4.2 การทยอยยกเลิกระบบ 2 ราคา ในภาคธุรกิจประเภทต่างๆ เช่น ตัวเครื่องบิน ตัวรถไฟ ค่าบริการสาธารณูปโภคต่างๆ

3.2.4 การลงทุนของต่างชาติในประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่หลายประเทศได้เข้าไปลงทุนแล้ว จำแนกรายประเทศ ณ วันที่ 22 เมษายน 2551 (กรมส่งเสริมการลงทุน, 2551 : ออนไลน์) ดังแสดงตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงการลงทุนของต่างชาติในประเทศเวียดนาม ปี 2551

ประเทศ	จำนวนโครงการ (ราย)	ทุนจดทะเบียน (ล้าน US\$)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ทุนที่ชำระแล้ว (ล้าน US\$)
1. เกาหลีใต้	1,903	14,718	15.9	2,721
2. สิงคโปร์	559	11,885	12.8	3,858
3. ไต้หวัน	1,822	10,932	11.8	3,078
4. ญี่ปุ่น	958	10,096	10.9	4,987

ตารางที่ 3.1 แสดงการลงทุนของต่างชาติในประเทศเวียดนาม ปี 2551 (ต่อ)

ประเทศ	จำนวนโครงการ (ราย)	ทุนจดทะเบียน (ล้าน US\$)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ทุนที่ชำระแล้ว (ล้าน US\$)
5. บริติชเวอร์จิเนีย	353	9,925	10.7	1,377
6. ฮองกง	467	6,062	6.5	2,161
7. มาเลเซีย	251	4,156	4.5	1,083
8. สหรัฐฯ	385	4,111	4.4	746
9. เนเธอร์แลนด์	86	2,588	2.8	2,022
10. ฝรั่งเศส	197	2,313	2.5	1,032
11. เกาหลีใต้	32	1,971	2.1	595
12. จีน	571	1,873	2.0	253
13. ไทย	170	1,667	1.8	833
14. ซามัว	59	1,429	1.5	29
15. อังกฤษ	99	99	1.5	647
16. ออสเตรเลีย	171	171	1.1	397
17. ลักเซมเบิร์ก	15	15	0.9	12
18. สวิตเซอร์แลนด์	48	48	0.8	531
19. เยอรมนี	105	105	0.6	161
20. บริติช เวส อินดีส์	6	6	0.6	117
21. อื่นๆ	621	621	4.2	2,515
รวม	8,878	8,878	100.0	29,155

จากตารางที่ 3.1 จะเห็นว่าประเทศเกาหลีใต้ เป็นผู้ลงทุนรายใหญ่ที่สุดในเวียดนามทั้งด้านจำนวนโครงการและมูลค่าโครงการขณะที่ สิงคโปร์ เข้าไปลงทุนในเวียดนามมากเป็นอันดับ 2 ในด้านจำนวนโครงการ และได้หัวหน้า ซึ่งมีจำนวนโครงการลงทุนน้อยกว่าสิงคโปร์ แต่มีมูลค่าลงทุนมากเป็นอันดับ 2

นอกจากนี้รัฐบาลเวียดนามได้จัดทำรายชื่อโครงการที่ต้องการการลงทุนจากต่างชาติ ระหว่างปี 2549 - 53 (List of National Projects Calling for Foreign Investment 2006-2010) ครอบคลุมกิจการประเภทต่างๆ ดังนี้

1. อุตสาหกรรม และก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เป็นการลงทุนก่อสร้างถนน ทางด่วน ทางรถไฟ ท่าอากาศยาน รวมถึงท่าเรือและท่าเรือน้ำลึก เพื่อรองรับการคมนาคมขนส่งระหว่างเมืองต่างๆ การสำรวจแร่และโลหะในพื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำแดงการผลิตและการค้า โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์เครื่องจักรกลการเกษตร และเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรม เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ โครงการด้านพลังงาน ได้แก่ การก่อสร้างโรงไฟฟ้า เพื่อรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าของภาคอุตสาหกรรม โรงกลั่นน้ำมัน ปิโตรเคมี และเคมีภัณฑ์ การผลิตวัสดุก่อสร้าง เป็นการลงทุนเพื่อผลิตปูนซีเมนต์และผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับการก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีสูง เป็นต้น

2. แปรรูปสินค้าเกษตร ป่าไม้ แปรรูปสินค้าประมง และปศุสัตว์ อาทิ การผลิตเครื่องเทศ กาแฟ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ กระดาษและเฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ รวมถึงการพัฒนาและวิจัย (R&D) เทคโนโลยีชีวภาพ (Bio-technology)

3. ภาคบริการและท่องเที่ยวโทรคมนาคม และขนส่ง อาทิ การลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ 3 G เป็นต้น สุขภาพและการศึกษา อาทิ การลงทุนในธุรกิจโรงพยาบาล การผลิตยารักษาโรค การวิจัยและพัฒนา (R&D) ด้วยเทคนิคใหม่ รวมถึงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนานาชาติ โรงแรม การท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐานในเขตชนบท

3.2.5 โครงการที่นักลงทุนต่างประเทศให้ความสนใจ

ภาคอุตสาหกรรม เป็นกิจการที่ได้รับความสนใจจากนักลงทุนต่างประเทศมากที่สุดโดยมีการลงทุนทั้งสิ้น 5,922 โครงการ คิดเป็นมูลค่าลงทุนสูงถึง 52,328 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้แก่ การก่อสร้าง มีจำนวน 471 โครงการ มูลค่าลงทุน 5,917 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ภาคบริการ เป็นกิจการที่ได้รับความสนใจรองลงมาจากภาคอุตสาหกรรม โดยมีจำนวน 2,016 โครงการมีมูลค่าลงทุนรวม 35,830 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้แก่ สำนักงานและอพาร์ทเมนต์ จำนวน 163 โครงการ มูลค่า 11,785 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โรงแรมและท่องเที่ยว 243 โครงการ มูลค่า 10,046 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ภาคเกษตรกรรม 940 โครงการ มูลค่า 4,508 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้แก่ การประมง มีจำนวน 132 โครงการ มูลค่าลงทุน 451.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โรงแรมและท่องเที่ยว 243 โครงการ มูลค่า 10,046 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

3.2.6 จังหวัดที่นักลงทุนต่างประเทศนิยมเข้าไปลงทุน

นครโฮจิมินห์ เป็นจังหวัดที่นักลงทุนต่างประเทศนิยมเข้าไปลงทุนมากที่สุด มีจำนวนถึง 2,402 โครงการ เงินลงทุนรวม 19,217 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 20.7 ของเงินลงทุนทั้งหมด

ฮานอย เป็นจังหวัดที่นักลงทุนต่างประเทศนิยมเข้าไปลงทุนรองจากนครโฮจิมินห์ มีโครงการลงทุน 1,062 โครงการ เงินลงทุน 13,224 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ดองไน เป็นจังหวัดที่นักลงทุนต่างประเทศนิยมเข้าไปลงทุนรองจากนครโฮจิมินห์ และฮานอย มีโครงการ 930 โครงการ เป็นเงินลงทุน 11,910 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

บิन्हเหือง มีโครงการจำนวน 1,602 โครงการ เป็นเงินลงทุน 8,769 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

บาเรีย-หุงเต่า มีโครงการจำนวน 160 โครงการ เป็นเงินลงทุน 7,410 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

3.2.7 รูปแบบการลงทุนจากต่างชาติในประเทศเวียดนาม

กิจการที่นักลงทุนต่างชาตินิยมเข้าไปลงทุน ในประเทศเวียดนามมากที่สุดคือ (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์) อุตสาหกรรมหนัก รองลงมาคือ อุตสาหกรรมเบา อุตสาหกรรมเกษตรและป่าไม้ การก่อสร้าง สำนักงาน อพาร์ทเมนต์ อุตสาหกรรมอาหาร โรงแรม และท่องเที่ยว จังหวัดที่นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนมากที่สุดคือ นครโฮจิมินห์ รองลงมาคือ กรุงฮานอย จังหวัดดองไน จังหวัด Binh Duong และจังหวัดบาเรีย-หุงเต่า ตามลำดับ รายละเอียดของโครงการลงทุนที่สำคัญพิจารณาจาก มูลค่าจดทะเบียนรูปแบบการลงทุนต่างชาติในเวียดนามสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. กิจการที่ชาวต่างชาติเป็นเจ้าของทั้งหมด (Wholly Foreign - Owned Enterprise) เป็นการลงทุนขององค์กร หรือเอกชนจากต่างประเทศซึ่งเป็นเจ้าของกิจการทั้งหมดต้องได้รับใบอนุญาต และจดทะเบียนการก่อตั้งจาก The Stat Committee for cooperation and Investment : SCCI โดยระยะเวลาลงทุนจะเท่ากับของประเภทกิจการร่วมทุน การลงทุนประเภทนี้ถ้าเป็นการลงทุนในบางสาขาที่สำคัญทางเศรษฐกิจ The Stat Committee for cooperation and Investment : SCCI อาจกำหนดให้กิจการนั้นๆ สามารถเปลี่ยนรูปเป็นกิจการร่วมทุนได้โดยให้รัฐวิสาหกิจของเวียดนามเข้าไปถือหุ้นบางส่วน โดยต้องมีการกำหนดหลักการ สัดส่วนการลงทุนและระยะเวลาที่ชัดเจน

2. กิจการร่วมทุน (Joint Ventures : JV) เป็นกิจการที่ก่อตั้งโดยสัญญาร่วมทุนระหว่างนักลงทุนต่างประเทศรายเดียว หรือหลายรายกับนักลงทุนท้องถิ่น เพื่อดำเนินกิจการทางธุรกิจร่วมกัน หรือบางกรณีอาจเป็นการดำเนินการระหว่าง รัฐบาลต่างประเทศกับรัฐบาลเวียดนามก็ได้ การลงทุนประเภทนี้ เป็นการดำเนินการในรูปแบบหุ้นส่วนที่จำกัดความรับผิดชอบ มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายของเวียดนาม การก่อตั้งต้องได้รับอนุญาตและจดทะเบียนก่อตั้งจาก SCCI โดยการลงทุนในเวียดนามอาจลงทุนในรูปแบบของเงินตราของเวียดนามหรือเงินตราต่างประเทศ โรงงาน อุปกรณ์ หรือสิทธิบัตร ความรู้ทางเทคนิค (Know How) กระบวนการทางเทคนิคและการบริการทางเทคนิค ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ดิน หรือแรงงานก็ได้ ปกติอัตราส่วนการลงทุนจากต่างประเทศต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเงินลงทุนทั้งหมดและแบ่งปันกำไรความเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามสัดส่วนของการร่วม

ลงทุนแต่อย่างน้อยกว่านี้ได้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจาก SCCI และระยะเวลาการร่วมทุนไม่เกิน 50 ปี แต่รัฐบาลโดยความเห็นชอบจากรัฐสภาอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ไม่เกิน 70 ปี ขึ้นอยู่กับเงินลงทุนในสัดส่วนของคณะกรรมการบริหาร (Board of Management : BOM) ประกอบด้วยผู้แทนจากแต่ละฝ่ายตามสัดส่วนการลงทุน ต้องมีสมาชิกอย่างน้อย 2 คน เป็นชาวเวียดนาม

3. สัญญาร่วมลงทุนธุรกิจ (Business Co - operation Contract : BCC) เป็นการร่วมทุนทำธุรกิจระหว่างนักลงทุนต่างประเทศกับนักลงทุนของเวียดนามในบางครั้งการทำธุรกิจที่เป็นหุ้นส่วนชาวเวียดนามขาดความชำนาญจึงทำให้มีข้อตกลงให้หุ้นส่วนชาวต่างชาติ ซึ่งอาจมีมากกว่า 1 ราย เข้าร่วมทำธุรกิจด้วย โดยไม่มีการก่อตั้งบริษัทร่วมทุนหรือนิติบุคคลขึ้นและไม่มีข้อกำหนดเรื่องเงินทุนขั้นต่ำของหุ้นส่วนต่างชาติ การทำสัญญาระหว่างสองฝ่ายด้านสัดส่วนการลงทุน หน้าที่ความรับผิดชอบ และการแบ่งกำไรเท่าเทียมกันระยะเวลาของสัญญา ขึ้นอยู่กับคู่สัญญาจะตกลงกัน ลักษณะของธุรกิจและวัตถุประสงค์ต้องผ่านความเห็นชอบจาก SCCI โดยข้อเสียของการลงทุนประเภทนี้คือ ไม่จำกัดความรับผิดชอบหากเกิดการขาดทุน

4. กิจการลงทุนดำเนินการแล้วโอนให้รัฐ (Build – Operate – Transfer Contract : BOT) เป็นรูปแบบการลงทุนที่เป็นข้อตกลงระหว่าง นักลงทุนและผู้แทนของรัฐบาลในการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน เป็นต้น ผู้ลงทุนจะรับผิดชอบโครงการในระยะเวลาหนึ่งตามที่ตกลงกัน เมื่อพ้นระยะดังกล่าวต้องโอนกิจการนั้นให้แก่รัฐบาล โดยไม่มีเงื่อนไขของการรับค่าชดเชย อาทิ

4.1 Build - Operate-Transfer Contract (BOT) เป็นข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Written Document) ระหว่างรัฐบาลเวียดนามกับนักลงทุนต่างชาติ โดยรัฐบาลอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติดำเนินการก่อสร้าง ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการและอนุญาตให้ดำเนินงาน ภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดแล้ว นักลงทุนต่างชาติต้องโอน สิ่งก่อสร้างดังกล่าวให้แก่รัฐบาลเวียดนาม โดยรัฐบาลเวียดนามไม่ต้องจ่ายค่าทดแทนให้แก่ นักลงทุนต่างชาติ

4.2 Build-Transfer - Operate Contract (BTO) เป็นข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Written Document) ระหว่างรัฐบาลเวียดนามกับนักลงทุนต่างชาติ โดยรัฐบาลอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติดำเนินการก่อสร้าง (Build) ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ จนแล้วเสร็จ หลังจากนั้นนักลงทุนต่างชาติต้องโอน (Transfer) สิ่งก่อสร้างดังกล่าวให้แก่รัฐบาลเวียดนาม โดยรัฐบาลเวียดนามอนุญาตให้ให้นักลงทุนต่างชาติมีสิทธิดำเนินงาน (Operate) ในโครงการที่ก่อสร้างขึ้น ภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้ให้นักลงทุนต่างชาติได้รับผลตอบแทนคุ้มกับต้นทุนค่าก่อสร้างและมีผลกำไรตามสมควร

4.3 Build-Transfer Contract (BT) เป็นข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Written

Document) ระหว่างรัฐบาลเวียดนามกับนักลงทุนต่างชาติ โดยรัฐบาลอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติ ดำเนิน การก่อสร้าง (Build) ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ จนแล้วเสร็จ หลังจากนั้น นักลงทุนต่างชาติต้องโอน (Transfer) สิ่งก่อสร้างดังกล่าวให้แก่รัฐบาลเวียดนามทันที โดยรัฐบาล เวียดนามจะอนุญาต ให้นักลงทุนต่างชาติไปลงทุนในโครงการอื่นๆ เพื่อให้ให้นักลงทุนต่างชาติได้รับ ผลตอบแทนคุ้มกับต้นทุนค่าก่อสร้างและมีผลกำไรตามสมควร

5. อื่นๆ นอกเหนือจากรูปแบบการลงทุนดังกล่าว นักลงทุนต่างชาติอาจขยายกิจการใน เวียดนามในรูปแบบอื่นๆ เช่น สำนักงานตัวแทน (Representative Offices) ทำหน้าที่เป็นตัวแทนทาง การค้าและการลงทุน ตลอดจนให้บริการด้านต่างๆ แทนบริษัทแม่ในต่างประเทศ สาขา (Branches) ดำเนินการได้เฉพาะธุรกิจบางประเภทเท่านั้น เช่น บริษัทบัญชี ธุรกิจธนาคาร ธุรกิจประกันภัย และ บริษัทกฎหมาย เป็นต้น

ปัจจุบันตลาดทุนในประเทศเวียดนามมี 2 แห่ง คือ ตลาดหลักทรัพย์โฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City Securities Trading Center : HoSTC) และตลาดหลักทรัพย์ฮานอย (Hanoi Securities Trading Center : HaSTC) โดยมีหน่วยงานที่ดูแลและกำกับหลักทรัพย์คือ The State Securities Commission of Vietnam (SSC) ปัจจุบันบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของเวียดนามมี 153 แห่ง และบริษัทส่วนใหญ่เคยเป็นกิจการของรัฐมาก่อน

3.2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศต่างๆ โดยเข้าร่วมเป็น สมาชิกองค์กรต่างๆ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของการเป็นสมาชิก และอาจส่งผลกระทบต่อในด้านการจัดเก็บภาษีผลที่ตามมาคือการเก็บภาษีซ้ำซ้อนดังนั้นประเทศเวียดนาม กับประเทศไทย ได้มีการลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อนในเดือนกุมภาพันธ์ 2543 เรียบร้อยแล้ว (นุชนาฎ ตั้งจิตต์ศุภกร : 2548) ความสัมพันธ์ของประเทศเวียดนามกับประเทศต่างๆ มีดังนี้คือ (ธนาคารเพื่อการ ส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์)

1. สมาชิกอาเซียน การที่เวียดนามเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนมีผลทางด้านความร่วมมือ ด้านเศรษฐกิจ และความร่วมมือทางด้านการเงินการคลัง ในความร่วมมือทางเศรษฐกิจคือการเข้า ร่วมเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) หลักการของ AFTA คือเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน ในฐานะที่เป็นฐานการผลิตที่สำคัญเพื่อป้อนสินค้าสู่ตลาด โลก โดยอาศัยการเปิดเสรีด้านการค้า การลดภาษี และอุปสรรคข้อกีดขวางทางการค้าที่มีใช้ภาษี รวมทั้งปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษีศุลกากรเพื่อเอื้ออำนวยต่อการค้าเสรี กลไกการลดภาษีที่สำคัญ ของ AFTA คือระบบ CEPT (Common Effective Preferential Tariff Scheme) ซึ่งกำหนดให้ ประเทศสมาชิก ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรแก่กันแบบต่างตอบแทน กล่าวคือสมาชิกนั้น

จะต้องประกาศลดภาษีสำหรับสินค้าชนิดเดียวกันด้วยทั้งนี้ CEPT ได้กำหนดให้สินค้าที่ได้รับประโยชน์จากการลดภาษีจะต้องมีส่วนมูลค่าที่เกิดขึ้นในอาเซียน (ASEAN Local Content) อย่างน้อยร้อยละ 40 และสามารถคำนวณวัตถุดิบในอาเซียนแบบสะสม (Cumulative Rules of Origin) โดยกำหนดอัตราขั้นต่ำของวัตถุดิบเท่ากับร้อยละ 20 มาตรการด้านภาษี อาเซียนตกลงที่จะเร่งรัดการลดภาษีสมาชิกในกลุ่ม AFTA อุปสรรคคือต้องปฏิบัติ ตามกฎระเบียบของ AFTA ซึ่งหมายความว่าเวียดนามจะต้องลดภาษีนำเข้าสินค้าที่ผลิตภายในกลุ่มอาเซียน เหลือไม่เกินร้อยละ 5 ภายในปี ค.ศ. 2006 และให้เหลือร้อยละ 0 ภายในปี ค.ศ. 2015

2. ความร่วมมือกรอบหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ไทย ลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้ Greater Mekong Subregion (GMS) โดยที่ประเทศสมาชิก GMS เป็นสมาชิกอาเซียน (ยกเว้นจีน) โครงการ GMS มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า และการลงทุนอุตสาหกรรม การเกษตร และบริการ สนับสนุนการจ้างงานและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้นส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งโอกาสทางเศรษฐกิจ ในเวทีการค้าโลก สาขาความร่วมมือของ GMS มี 9 สาขา ได้แก่ คมนาคม โทรคมนาคม พลังงาน การค้า การลงทุน เกษตร สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเวียดนามมีพันธกรณีในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกคือ จะต้องลดเลิกมาตรการต่างๆ ทั้งที่เป็นภาษีศุลกากร และมีใช้ภาษีศุลกากร ตามกำหนดเวลา

3. สมาชิกองค์การค้าโลก (World Trade Organization : WTO) มีผลต่อการปฏิรูปการค้าสินค้าเกษตรโลกโดยยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกทุกรูปแบบ รวมถึงมาตรการที่เกี่ยวข้องลดการอุดหนุนภายในโดยรวมลง เปิดตลาดโดยการลดภาษีสินค้าเกษตรทุกรายการลงมาให้อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ทั้งประเทศพัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา และการขยายปริมาณการนำเข้าภายใต้ระบบโควตาภาษี โดยประเทศกำลังพัฒนาจะลดภาษีในอัตราที่ต่ำกว่า เปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรม โดยกำหนดสูตรการลดภาษี ภาษีสูงให้มีอัตราราคาลดที่มากกว่า เสริมด้วยการลดภาษีรายสาขา และลดอุปสรรคทางการค้าในรูปแบบที่ไม่ใช่ภาษีลง โดยประเทศกำลังพัฒนาจะมีระยะเวลาในการลดภาษีที่ยาวนานกว่าและมีความยืดหยุ่นสำหรับอัตราราคาลดในบางรายการ

4. ประเทศเวียดนามได้เข้าเป็นสมาชิกเอเปค เมื่อปี พ.ศ. 2540 โดยเป้าหมายของเอเปคคือให้มีการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ซึ่งเวียดนามให้ความสำคัญกับความร่วมมือนี้เป็นอย่างยิ่งเพราะส่งผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเวียดนามมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เทคโนโลยี การแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการพัฒนาสาขาต่างๆ ซึ่งเวียดนามมีบทบาทริเริ่มจัดตั้งกองทุนเอเปค เพื่อเสริมสร้างวิสาหกิจขนาดจิ๋ว และการลงทุนในภูมิภาคเอเปค

ร่วมเป็นเจ้าภาพในการส่งเสริมและขยายความร่วมมือเอเปคในการต่อต้านการแพร่ระบาดของไข้หวัดนกและการเข้าร่วมโครงการ APEC Business Travel Card เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ักธุรกิจในการเดินทางเพื่อไปทำธุรกรรมในภูมิภาค

5. ความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง – คงคา Mekong–Ganga Cooperation :MGC มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สร้าง และเชื่อมโยงความร่วมมือในกิจกรรมหลัก 4 สาขา ได้แก่ ด้านการท่องเที่ยว การศึกษา วัฒนธรรม และด้านการคมนาคมขนส่ง

3.2.9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone)

ประเทศเวียดนามส่งเสริมการลงทุน โดยการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทด้วยกันคือ (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์)

1. Export Processing Zone (EPZ) เป็นเขตเศรษฐกิจที่รวมอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ เน้นผลิตสินค้าเพื่อส่งออก มีการจัดระบบสาธารณูปโภค เพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการผลิต

2. Industrial Zone (IZ) หรือ Industrial Park เป็นเขตเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายในประเทศ

3. High-Tech Zone (HTZ) บางแห่งอาจมีอุตสาหกรรมหรือธุรกิจผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก ตั้งอยู่และได้รับสิทธิพิเศษเช่นเดียวกับอุตสาหกรรม หรือธุรกิจประเภทเดียวกันที่ตั้งอยู่ใน EPZ ทั้งนี้ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถทำได้ ทั้งในลักษณะของการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนต่างชาติ และนักลงทุนท้องถิ่นชาวเวียดนาม และการลงทุนอัตราร้อยละ 100 โดยชาวเวียดนาม ยกเว้นการลงทุนร้อยละ 100 โดยชาวต่างชาติ แต่รัฐบาลเวียดนามมิได้จำกัดรูปแบบการลงทุนสำหรับกิจการหรือโครงการลงทุนภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยอนุญาตทั้งการลงทุนอัตราร้อยละ 100 โดยชาวต่างชาติ การร่วมทุนระหว่างนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนท้องถิ่น การลงทุนอัตราร้อยละ 100 และการลงทุนในรูปแบบของสัญญาร่วมลงทุนธุรกิจ (Business Co-operation Contract : BCC)

เขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถขออนุญาตลงทุนได้โดยตรงจาก Provincial IZ Management Boards ซึ่งใช้ระยะเวลาในการอนุมัติเพียง 15 วัน เทียบกับการลงทุนนอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งใช้ระยะเวลาในการอนุมัตินานถึง 60 วัน นอกจากนี้ยังได้รับสิทธิประโยชน์อื่นๆ เช่น สามารถเข้าช่วงต่อที่ดินในเขตเศรษฐกิจพิเศษได้ สามารถทำธุรกิจนำเข้าและส่งออกได้โดยตรง คัดเลือกและจ้างแรงงานชาวต่างชาติได้ ในกรณีที่ไม่สามารถหาแรงงานชาวเวียดนามที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสามารถดำเนินการผลิตได้อย่างเสรี ในกรณีของธุรกิจก่อสร้าง สามารถเริ่มดำเนินการได้ทันที เมื่อได้รับการอนุมัติแบบก่อสร้าง สามารถเปิดบัญชีกับธนาคารต่างชาติ เพื่อประกอบการกู้ยืมเงินในกรณีที่ผู้ให้กู้ต่างชาติระบุเงื่อนไขดังกล่าว แต่ต้องได้รับอนุมัติจากธนาคารกลางก่อนจึงจะเปิดบัญชีได้

3.2.9.1 สถานที่พิเศษทางภาษี (Tax Havens)

เวียดนามมีการกระตุ้นให้นักลงทุนชาวต่างชาติหันเข้าไปลงทุนในประเทศมากขึ้น โดยจัดให้มีสถานที่พิเศษทางภาษี (Tax Havens) จำนวน 2 เขต ดังนี้

1. เขตการค้าลาวป่าของเวียดนาม (กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ, 2549 : ออนไลน์) ตั้งอยู่ในอำเภอเฮืองฮวา จังหวัดกวางตรี ตอนกลางของประเทศเวียดนามเพื่อรองรับการพัฒนาถนนหมายเลข 9 ซึ่งเชื่อมระหว่างมุกดาหารของไทย สะหวันนะเขตของลาว และกวางตรีของเวียดนามเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่พัฒนาได้รวดเร็วที่สุดเนื่องจากรัฐบาลเวียดนามมีนโยบายดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุน โดยรัฐบาลให้ความสำคัญกับการก่อสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่างๆ เช่น ถนน ระบบ ไฟฟ้า โทรคมนาคม ประปา และบ่อน้ำบาดน้ำเสีย เป็นต้นเขตการค้าลาวป่าให้สิทธิพิเศษด้าน

1.1 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับบริษัทของชาวต่างชาติที่เข้ามาเปิดดำเนินการในเขตการค้า เป็นเวลา 8 ปี นับจากปีแรกที่เริ่มเปิดดำเนินการหลังจากนั้นจะลดหย่อนภาษีจากร้อยละ 10 – 25 เหลือเพียงร้อยละ 10

1.2 ภาษีนำเข้า หากบริษัทนำเข้าวัตถุดิบมาผลิตในเขตเศรษฐกิจ เพื่อการส่งออกจะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าเต็มจำนวนและหากใช้วัตถุดิบที่ผลิตขึ้นในประเทศเวียดนาม เพื่อผลิตและส่งออกขายในประเทศของเวียดนามเองจะได้รับการยกเว้นภาษี แต่หากทำการนำเข้าวัตถุดิบผลิตเพื่อส่งจำหน่ายภายในเวียดนามเองต้องเสียภาษีตามอัตราปกติ

1.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต หากทำการผลิตและทำการค้าอยู่ในเขตนี้ไม่ต้องเสียภาษีแต่อย่างใด ภาษีเงินได้บุคคล นักลงทุนต้องเสียภาษีในร้อยละ 50 ของอัตรากำไรปกติแต่หากเป็นนักท่องเที่ยงที่อยู่ในเขตนี้ จะได้รับการยกเว้น 50,000 ดอลลาร์ต่อคนต่อวัน (457 ดอลลาร์ คือ 1 บาท) ภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดอัตรากำไรร้อยละ 10 เท่ากันทุกประเภทธุรกิจ แต่หากเป็นนอกเขตนิคมจะคิดอัตรากำไรร้อยละ 18 – 28 แตกต่างกันไปตามแต่ละประเภทของธุรกิจ

1.4 ยกเว้นการจัดเก็บค่าเช่าที่ดิน มีการกำหนดค่าเช่าที่ดินภายในเขตนี้ไว้ต่ำกว่าบริเวณนอกเขตสำหรับชาวต่างชาติที่มาเปิดดำเนินการในเขตเป็นเวลา 8 ปียกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินเป็นเวลา 11 ปี

2. เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน ของเวียดนาม ตั้งอยู่บนเส้นทางหลวงหมายเลข 9 เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ประเทศลาวสร้างขึ้น เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้า คลังสินค้า การผลิต และการส่งออก (ข้อแก้ไข ประสมสงฆ์, 2550) โดยแบ่งออกเป็น สอง โซนคือ พื้นที่โซน A วางแผนพัฒนาให้เป็น เขตการค้าปลอดภาษี บริการสนามบินกอล์ฟ และโรงแรม ส่วนพื้นที่โซน B วางแผนจะทำการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้า ซึ่งประกอบด้วยคลังสินค้า ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมในเขตนี้มีเป้าหมายหลัก เพื่อที่จะส่งเสริมและดึงดูดนักลงทุนทั้งภายในและภายนอก

ประเทศให้ลงทุน ธุรกิจที่ทำการผลิตเพื่อการส่งออกได้แก่ สินค้าจำพวกเครื่องนุ่งห่ม อาหาร และ สินค้าที่แปรรูปมาจากไม้ การให้บริการ ได้แก่ การท่องเที่ยว ธนาคาร การขนส่ง และการกระจายสินค้า การค้าขาย ได้แก่ ห้างสรรพสินค้า ร้านขายสินค้าปลอดภาษี และร้านขายสินค้าปริมาณมาก ทั้งนี้ ทางลาวและเวียดนามกำหนดให้เป็นเขตปลอดภาษีระหว่างกัน ซึ่งมีสินค้าอุปโภคบริโภค ปลอดภาษีทั้งจากไทย จีน และเวียดนาม จำนวนมากวางจำหน่าย เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโนให้ สิทธิพิเศษด้าน

2.1 ยกเว้นภาษีให้แก่นักลงทุน (นักลงทุนต้องเสียภาษีธุรกิจในอัตราร้อยละ 10) เป็นระยะ เวลานาน 2 – 10 ปี การให้สิทธิประโยชน์ในการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตรา คงที่คือร้อยละ 5 สำหรับชาวลาวและชาวต่างชาติ

2.2 ยกเว้นการจัดเก็บค่าเช่าที่ดินเป็นเวลา 11 ปี ยกเว้นการเก็บภาษีอากรกำไรธุรกิจ ติดต่อกันเป็นระยะเวลา 6 ปี ยกเว้นการเก็บภาษีผ่านด่านเข้าออก

2.3 ยกเว้นภาษีในการจ่ายเงินปันผลและให้สิทธิในการเช่าที่ดินแก่นักลงทุนสูงสุดถึง 75 ปี

3.2.9.2 การส่งเสริมจังหวัดต่างๆ สำหรับนักลงทุน

ประเทศเวียดนามมีวิธีการส่งเสริมจังหวัดต่างๆ ให้ผู้ลงทุนสนใจเข้าไปลงทุน (ธนาคาร เพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์) เช่น จังหวัด An Giang ตั้งอยู่ทาง ภาคใต้ของเวียดนามบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง มีชายแดนติดกับกัมพูชามีทรัพยากรธรรมชาติ ที่อุดมสมบูรณ์ มีทิวทัศน์สวยงาม เป็นจังหวัดที่พัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็ว จังหวัด An Giang เหมาะแก่การลงทุนในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

จังหวัด An Giang ให้สิทธิพิเศษด้านภาษี หากนักลงทุนเข้ามาลงทุนในโครงการก่อสร้าง สาธารณูปโภค พื้นฐาน จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี นับจากวันแรก ที่ธุรกิจเริ่มมีผลกำไร สำหรับการลงทุนในโครงการอื่นๆ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเวลา 4 ปี นับจากวันแรกที่ธุรกิจเริ่มมีผลกำไร และจะได้รับการลดหย่อนภาษีในอัตราร้อยละ 50 ในปีต่อไป นอกจากนี้ นักลงทุนยังได้รับสิทธิพิเศษด้วยการลดภาษีในการโอนผลกำไรกลับ ประเทศ โดยเสียภาษีเพียงร้อยละ 3 อีกทั้งยังได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับ สินค้าบางประเภท สิทธิพิเศษในการลดค่าเช่าที่ดิน นักลงทุนได้รับสิทธิพิเศษด้วยการลดค่าเช่าที่ดิน หากนักลงทุนจ่ายค่าเช่าล่วงหน้าเป็นระยะเวลาหลายๆ ปี

3.2.10 การลงทุนของประเทศไทยในประเทศเวียดนาม

โครงการลงทุนของไทยในเวียดนามเริ่มตั้งแต่ปี 2531 เป็นต้นมา (กรมส่งเสริมการลงทุน, 2551 : ออนไลน์) โดยในช่วง 4 ปีแรกยังมีจำนวนไม่มากนัก แต่หลังจากนั้นคือตั้งแต่ปี 2535 การ

ลงทุนของนักธุรกิจไทยในเวียดนามมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งถึง วันที่ 22 เมษายน 2551 การลงทุนของไทยในเวียดนามมีทั้งสิ้น 170 โครงการ เงินลงทุน 1,667 ล้านดอลลาร์ สูงเป็นอันดับที่ 13 ของนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในเวียดนาม และเป็นอันดับ 3 ในอาเซียนรองจากสิงคโปร์และมาเลเซียส่วนใหญ่เป็นการลงทุนด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร อาหารสัตว์ โรงแรม การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และรถจักรยานยนต์ และสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทของไทยที่เข้าไปลงทุนในเวียดนามแล้ว เช่น บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ ผลิตอาหารสัตว์และบรรจุภัณฑ์ บริษัทเบทาโกร ผลิตอาหารกุ้ง บริษัทเนสท์เล่ ผลิตไมโลและกาแฟ บริษัทเพรนต้า ผลิตอัญมณี และเครื่องประดับ บริษัทซี.เค.ซูตี้ ผลิตรองเท้า บริษัทสตาร์พรีนท์ ผลิตหนังสืออ่านสำหรับเด็ก บริษัทไทยนครพัฒนา ผลิตยาและเครื่องสำอาง บริษัททีโอเอ ผลิตสีทุกชนิด บริษัทกระรัต ผลิตเครื่องสุขภัณฑ์ บริษัทฮอนด้า ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และจักรยานยนต์ บริษัทไทยวา ผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง บริษัทศรีไทยซูเปอร์แวร์ ผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก บริษัทกระทิงแดง ผลิตเครื่องดื่มบำรุงกำลัง บริษัทไฮเทคกรุ๊ป ผลิตชุดชั้นในบุรุษและสตรี กลุ่มลิเบอร์ตี้ ผลิตเครื่องนุ่งห่ม กลุ่มไนซ์แอฟฟารเอล ผลิตเครื่องนุ่งห่ม บริษัทกรีนฟีด ผลิตอาหารสัตว์ บริษัทนีโอ อะโกร บิสซิเนส จำกัด ด้านเทรดดิ้ง บริษัท พัทยาฟู๊ด จำกัด ผลิตอาหารทะเล บริษัท ไฮคริต – เวียดสัน จำกัด ด้านก่อสร้าง ธนาคารกรุงเทพมหาชนจำกัด บริษัทอุไร พานิช จำกัด ผลิตสี บริษัท ไทยคอร์ป จำกัด ด้านเทรดดิ้ง

การลงทุนของไทยส่วนใหญ่อยู่ที่โฮจิมินห์ ฮานอย ดองโน บินห์เยือง และบาเรีย-หุงเต่า ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาเริ่มมีนักลงทุนรายใหญ่ของไทยย้ายฐานการผลิตไปเวียดนามหลายราย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้เน้นการใช้แรงงานเป็นหลัก (Labor - intensive) อาทิ อุตสาหกรรมรองเท้าและสิ่งทอเป็นต้น ตัวอย่างผู้ประกอบการสิ่งทอรายใหญ่ของไทยที่ย้ายฐานการผลิตไปเวียดนาม ได้แก่

1. กลุ่มไฮเทค กรุ๊ป ลงทุนตั้งโรงงานในเวียดนามเพื่อผลิตชุดชั้นในบุรุษและสตรีเพื่อรองรับตลาดท้องถิ่นในเวียดนาม ด้วยเงินลงทุน 100 ล้านบาท
2. กลุ่มลิเบอร์ตี้ เป็นกลุ่มคัลสเตอร์ ผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปรายใหญ่ ประกอบด้วยบริษัท 4 แห่ง คือ บริษัท ลิเบอร์ตี้ แอฟฟารเอล 2000 จำกัด บริษัท ยูนิเวอแซล แอฟฟารเอล จำกัด บริษัท อีเกิ้ล สปีด คอร์ปอเรชั่น จำกัด และบริษัท ทองเสียง จำกัด เงินลงทุน 1,000 ล้านบาท
3. กลุ่มไนซ์แอฟฟารเอล ขยายฐานการผลิตในเวียดนาม โดยร่วมทุนกับนักลงทุนท้องถิ่น จัดตั้งโรงงานผลิตเครื่องนุ่งห่มขนาดใหญ่ใกล้กับนครโฮจิมินห์ ผลิตเสื้อกีฬาและชุดลำลอง

3.3 หลักการจัดเก็บภาษีของประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามมีกฎหมายภาษีที่ว่าด้วย ระบบการจัดเก็บภาษีและประเภทภาษีที่หลากหลาย ภาษีเงินได้แต่ละประเภทให้สิทธิประโยชน์ที่แตกต่างกันไปโดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ แผนกการจัดเก็บภาษี (General Department of Taxation) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงการคลัง

(Ministry of Finance) ด้วยเหตุประเภทภาษีของประเทศเวียดนามมีหลายประเภท ดังนั้นจะขอกล่าวถึงฐานภาษี อัตราภาษี ของภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการลงทุนครั้งนี้คือ (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์)

3.3.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax : PIT)

ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ผู้ที่มีเงินได้ที่อยู่ในประเทศเวียดนาม และผู้มีเงินได้นอกประเทศ หรือชาวต่างชาติที่เงินได้ในประเทศเวียดนามและพำนักในประเทศรวมเวลาดั้งแต่ 183 วันขึ้นไป ผู้ที่มีเงินได้จากการดำเนินการทางธุรกิจ ผู้ที่มีเงินได้จากการจัดหาสินค้าผลิตภัณฑ์ หรือบริการ หรือผู้มีอาชีพอิสระ หรือ กิจการเจ้าของคนเดียวที่มีใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ถูกต้องตามกฎหมาย

3.3.1.1 ฐานภาษี

จัดเก็บจากเงินได้ทั่วไป ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เงินประจำตำแหน่ง ค่าธรรมเนียมการใช้สิทธิบัตร งานวรรณกรรมต่างๆ เงินได้จากเงินลงทุน ดอกเบี้ย เงินปันผล จัดเก็บจากเงินได้อื่นๆ เงินได้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี เงินรางวัลจากล็อตเตอรี่ ค่าธรรมเนียมและค่านายหน้า

3.3.1.2 อัตราภาษี

1. เงินได้ทั่วไปที่เป็นชาวเวียดนามที่มีเงินได้ โดยจัดเก็บจากรายได้ขั้นต้นที่ยังไม่หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนใดๆ ทั้งสิ้น มีอัตราภาษีย้อยละ 10 – 40 และจะได้รับการยกเว้นภาษีในช่วงแรก อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแสดงตารางที่ 3.2 มีดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงอัตราภาษีเงินได้ทั่วไปของชาวเวียดนาม

รายได้ (ต่อเดือน)	อัตราภาษี (%)
0 – 5,000,000	0
5,000,001 – 15,000,000	10
15,000,001 – 25,000,000	20
25,000,001 – 40,000,000	30
มากกว่า 40,000,001	40

2. เงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับชาวต่างชาติ ที่มีถิ่นพำนักในเวียดนามและอยู่ในประเทศเวียดนามไม่ถึง 183 วัน เสียภาษีเงินได้ในอัตรารวมที่ คือร้อยละ 25 โดยเงินได้ดังกล่าวไม่ต้องหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนใดๆ

3. เงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับชาวต่างชาติ ที่มีถิ่นพำนักในเวียดนามและอยู่ในประเทศเวียดนามตั้งแต่ 183 วัน ขึ้นไป เสียภาษีเงินได้ อัตรากำไรเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับชาวต่างชาติดังแสดงในตารางที่ 3.3 ดังนี้

ตารางที่ 3.3 แสดงอัตรากำไรเงินได้สำหรับชาวต่างชาติที่พำนักเกิน 183 วัน

รายได้ (ต่อ/เดือน)	อัตรากำไร (%)
0 – 8,000,000	0
8,000,001 – 20,000,000	10
20,000,001 – 50,000,000	20
50,000,001 – 80,000,000	30
มากกว่า 80,000,001	40

3.3.1.3 การคำนวณภาษี

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของชาวเวียดนามคำนวณจาก เงินได้ โดยเงินได้ดังกล่าวไม่มีการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนใดๆ ทั้งสิ้น คูณ ด้วยอัตรากำไร เป็นภาษีที่ต้องชำระ ตัวอย่างการคำนวณหาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เป็นชาวเวียดนาม ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 แสดงการคำนวณจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระของชาวเวียดนาม

รายได้ (ต่อ/เดือน)	อัตรากำไร (%)	จำนวนภาษีที่ต้องชำระ
0 – 5,000,000	0	0
5,000,001 – 15,000,000	10	เงินได้ x 10% - 500,000
15,000,001 – 25,000,000	20	เงินได้ x 20% - 2,000,000
25,000,001 – 40,000,000	30	เงินได้ x 30% - 4,500,000
มากกว่า 40,000,001	40	เงินได้ x 40% - 8,500,000

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของชาวต่างชาติ ที่มีถิ่นพำนักในเวียดนามและอยู่ในประเทศเวียดนามไม่ถึง 183 วัน อัตราภาษีร้อยละ 25 วิธีการคำนวณโดยนำเงินได้(ไม่ต้องหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนใดๆ) คูณด้วย 25% เป็นภาษีที่ต้องชำระ

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของชาวต่างชาติที่มีเงินได้ และพำนักในประเทศตั้งแต่ 183 วันขึ้นไป จำนวนจาก เงินได้โดยเงินได้ดังกล่าวไม่มีการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนใดๆ ทั้งสิ้น คูณ ด้วยอัตราภาษี เป็นภาษีที่ต้องชำระ ตัวอย่างการคำนวณหาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เป็นชาวต่างชาติและพำนักอยู่ในประเทศเวียดนามตั้งแต่ 183 วันขึ้นไป ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 แสดงการคำนวณจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระของชาวต่างชาติที่พำนักเกิน 183 วัน
เงินได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้ (ต่อเดือน)	อัตราภาษี(%)	จำนวนภาษีที่ต้องชำระ
0 – 8,000,000	0	0
8,000,001 – 20,000,000	10	เงินได้ x 10% - 800,000
20,000,001 – 50,000,000	20	เงินได้ x 20% - 2,800,000
50,000,001 – 80,000,000	30	เงินได้ x 30% - 7,800,000
มากกว่า 80,000,001	40	เงินได้ x 40% - 15,800,000

3.3.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax : CIT)

ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลได้แก่ องค์กร บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด กิจการที่ตั้งขึ้นโดยชาวต่างชาติ วิสาหกิจที่มีความรับผิดชอบร่วมกัน กิจการร่วมค้า สมาคม องค์กรที่ทำธุรกิจในประเทศเวียดนามที่ไม่ได้อยู่ภายใต้กฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศ หรือนิติบุคคลอื่นอันมีลักษณะดำเนินกิจการค้า สินค้า ผลิตภัณฑ์ การบริการ

3.3.2.1 ฐานภาษี

จัดเก็บจากฐานกำไรสุทธิ ซึ่งคำนวณได้จากรายรับหักด้วยรายจ่ายของกิจการ หรือเนื่องมาจากกิจการที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชี (เท่ากับ 12 เดือน)

รายรับรวมกิจการหมายถึง รายได้ที่ได้จากการผลิต รายได้ที่เกิดจากการค้า การบริการ รายได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน รายได้จากต่างประเทศ รายได้จากการดำเนินธุรกรรมทางการเงิน รายได้จากการโอนสิทธิการใช้ที่ดินและรายได้จากการโอนสิทธิการเช่าที่ดิน ที่เกิดขึ้นในประเทศและต่างประเทศ

ค่าใช้จ่ายของกิจการที่สามารถนำมาหักได้ ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร ต้นทุนทางวัตถุดิบ ต้นทุนสินค้า ต้นทุนของเชื้อเพลิง ต้นทุนของพลังงานที่จ่ายตามจริง เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าใช้จ่ายจากการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ค่าใช้จ่ายสำหรับการให้บริการ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อ ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าซ่อมแซมสินทรัพย์ ค่าเช่าสินทรัพย์ถาวร ค่าตรวจสอบ ค่าบริการทางกฎหมาย การประกันภัย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอบรมพนักงาน ค่าใช้จ่ายเพื่อการส่งเสริมการขาย การโฆษณา และการตลาด (หักได้ร้อยละ 10 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด) และ ต้นทุนดอกเบี้ย

3.3.2.2 อัตราภาษี

เกณฑ์ปกติ จัดเก็บสำหรับธุรกิจทั่วไป ในอัตราร้อยละ 25

เกณฑ์พิเศษ เป็นเกณฑ์ที่รัฐบาลเวียดนามกำหนดไว้ ซึ่งมีอัตราภาษีแตกต่างกันตามโครงการและสถานที่ตั้ง เพื่อเป็นการจูงใจนักลงทุนจากต่างประเทศ

ก. อัตราภาษีในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone)

1. Export Processing Zone โครงการลงทุนจากต่างประเทศที่ตั้งในเขตนี้ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นระยะเวลา 4 ปี นับแต่ปีแรกที่ผลประกอบการมีกำไร และได้รับลดหย่อนภาษีย่อยละ 50 ในอีก 4 ปีต่อมา หลังจากนั้นเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 หากลงทุนในโครงการด้านบริการจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นระยะเวลา 2 ปี หลังจากนั้นเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15

2. Industrial Zone โครงการลงทุนจากต่างประเทศที่ตั้งในเขตนี้ ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 10 ซึ่งจะได้รับลดหย่อน หรือยกเว้นในช่วง 8 ปีแรก หลังจากนั้นเสียภาษีในอัตรปกติ

3. High – Tech Zone โครงการลงทุนทุกประเภทในเขตนี้จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลอัตราร้อยละ 10 เป็นระยะเวลา 15 ปี หลังจากนั้นเสียภาษีในอัตรปกติ

ข. สถานที่พิเศษทางภาษี (Tax Havens)

1. เขตการค้าลาวบ่าว ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับบริษัทของชาวต่างชาติที่เข้ามาเปิดดำเนินการในเขตการค้าเป็นเวลา 8 ปี นับจากปีแรกที่เริ่มเปิดดำเนินการ หลังจากนั้นเสียภาษีร้อยละ 10

2. เขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโน กรณีลงทุนในโครงการ โซนเอ ผู้ลงทุนดำเนินการธุรกิจจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 2 – 10 ปี นับจากปีที่มีกำไร หลังจากนั้นจะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 8 กรณีลงทุนในโครงการ โซนบี ผู้ลงทุนดำเนินการธุรกิจจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 6 ปี นับจากปีที่มีกำไร 3 ปีต่อมาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ในอัตราร้อยละ 50 ของอัตรापกติ พ้นกำหนดแล้วเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรापกติ

ค. จังหวัด An Giang

1. โครงการด้านก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี นับจากที่ธุรกิจเริ่มมีผลกำไร
2. โครงการอื่นๆ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 4 ปี นับจากธุรกิจเริ่มมีผลกำไร และจะได้รับการลดหย่อนภาษีในอัตราร้อยละ 50 ในปีต่อไป

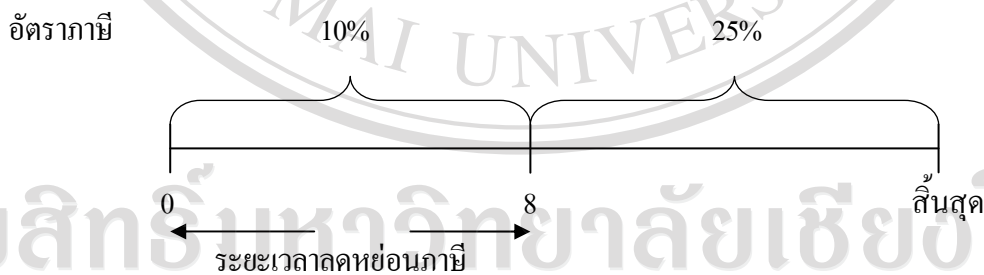
3.3.2.3 การคำนวณภาษี

เกณฑ์ปกติ กรณีที่นิติบุคคลเป็นธุรกิจทั่วไป กำหนดจากฐานกำไรสุทธิ ซึ่งคำนวณได้จาก รายรับหักด้วยรายจ่ายของกิจการ คูณ อัตราร้อยละ 25 ซึ่งเป็นอัตรามาตรฐาน

เกณฑ์พิเศษ กรณีที่นิติบุคคลเป็นโครงการและที่ตั้งรัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญ กำหนดจากฐานกำไรสุทธิ ซึ่งคำนวณได้จากรายรับหักด้วยรายจ่ายของกิจการ คูณ อัตราร้อยละแตกต่างกันดังตัวอย่าง

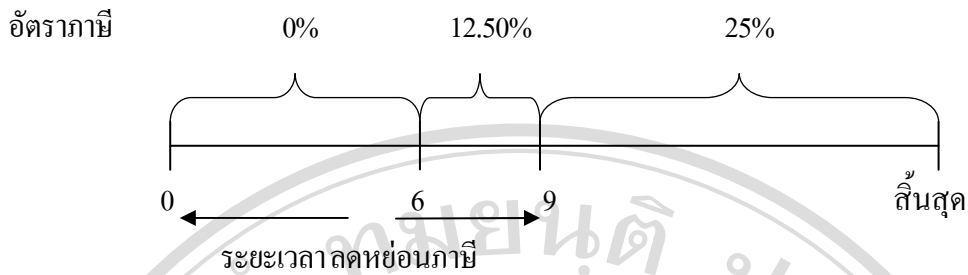
ตัวอย่างที่ 1

สมมติว่าโครงการลงทุน A เป็นโครงการที่ตั้งในเขต Industrial Zone ในเขตนี้ ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 10 ซึ่งจะได้รับลดหย่อน หรือยกเว้นในช่วง 8 ปีแรก หลังจากนั้นเสียภาษีในอัตรापกติ โครงการลงทุน A ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลดังนี้

ตัวอย่างที่ 2

สมมติว่าโครงการลงทุน B ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโน เป็นโครงการที่ลงทุนในโซนบี ผู้ลงทุน ดำเนินธุรกิจจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 6 ปี นับจากปีที่มีการกำไร 3 ปี ต่อมาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 50 ของอัตรापกติ พ้นกำหนดแล้วเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรापกติต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลแต่ละช่วงในอัตราดังนี้

3.3.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax : VAT)

ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ องค์กร บริษัท หรือคณะบุคคลที่นำเข้าสินค้าเพื่อผลิต หรือ คณะบุคคลที่ค้าขายสินค้า หรือ ให้บริการ

3.3.3.1 ฐานภาษี

จัดเก็บจากสินค้าและบริการที่ใช้ในการผลิต ค้าขาย ในธุรกิจหรือเพื่อการบริโภค การคำนวณ ภาษีมูลค่าเพิ่มคำนวณ จากราคาสินค้านั้น (Before – VAT Price) สินค้านำเข้า จะคำนวณ ภาษีมูลค่าเพิ่ม จากราคาสินค้ารวมภาษีต่างๆ อาทิ ภาษีนำเข้า (Import Duty) และภาษีการบริโภค พิเศษ (Special Consumption Tax)

3.3.3.2 อัตราภาษี

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าและบริการโดยทั่วไปคือ ร้อยละ 10 อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเวียดนามกำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าและบริการบางประเภทไว้ดังนี้

ร้อยละ 0 สำหรับสินค้าและบริการส่งออกยกเว้นที่จัดทำขึ้นเพื่อการขนส่งระหว่าง ประเทศ การรับประกันใหม่ที่กระทำขึ้นนอกประเทศ บริการด้านสินเชื่อ การลงทุนทางการเงิน และหลักทรัพย์ในตลาดต่างประเทศ และการส่งออกสินค้าที่ยังไม่แปรสภาพ

ร้อยละ 5 สำหรับสินค้าและบริการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น น้ำสะอาด เคมีภัณฑ์ ยา อุปกรณ์ทางการแพทย์ หนังสือ น้ำตาล ผลิตภัณฑ์จากปอและไม้ไผ่ อาหารสัตว์ แผ่นดิสก์ ถ่านหิน ทุกชนิด หิน ทราช และกรวด

ร้อยละ 10 สำหรับบริการไปรษณีย์ และโทรคมนาคมที่ไม่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม อัญมณีและเครื่องประดับมีค่า ธุรกิจตัวแทนบริษัทขนส่งโรงแรม ธุรกิจท่องเที่ยว ร้านอาหาร ธุรกิจก่อสร้างและติดตั้ง

3.3.3.3 การคำนวณภาษี

การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มมีวิธีการคำนวณ 2 วิธี คือ วิธีการหักภาษี (Tax Deduction Method) ใช้เรียกเก็บจากรัฐวิสาหกิจ บริษัทต่างชาติถือหุ้นทั้งสิ้น และวิธีการจ่ายตรง (Direct Payment Method) วิธีนี้ใช้เรียกเก็บจากกิจการในครัวเรือนของนักลงทุนท้องถิ่น และต่างชาติ

วิธีที่ 1 การหักภาษี (Tax Deduction Method)

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ = ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บจากลูกค้า หัก ภาษีมูลค่าเพิ่มที่บริษัทต้องจ่ายในการซื้อสินค้าและบริการ (ซึ่งต้องเป็นไปตาม Invoice)

วิธีที่ 2 การจ่ายตรง (Direct Payment Method)

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ = [ราคาขายสินค้าหรือบริการ หัก ราคาสินค้าหรือบริการที่ซื้อมา] คูณ ด้วยอัตราภาษี

3.3.4 ภาษีนำเข้าและส่งออก (Import and Export Duties)

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีนำเข้าและส่งออกคือ องค์กร และคณะบุคคลที่มีการนำเข้า หรือ ส่งออกสินค้า

3.3.4.1 ฐานภาษี

ภาษีนำเข้า (Import Duty) จัดเก็บจากสินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องจักร อุปกรณ์ และวัตถุดิบสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมการผลิต

ภาษีส่งออก (Export Duty) จัดเก็บจากสินค้าที่ส่งออก เช่น น้ำมันดิบ สินค้าแร่ ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ สินค้าแร่ Aloe-wood อัญมณี เศษโลหะเหลือทิ้ง สัตว์มีชีวิต วัสดุ เครื่องใช้จากพืช เช่น หวาย

3.3.4.2 อัตราภาษี

ภาษีนำเข้า สินค้าอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะสินค้าฟุ่มเฟือยมีอัตราภาษีนำเข้าที่สูง ในขณะที่เครื่องจักร อุปกรณ์ และวัตถุดิบสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมการผลิต โดยเฉพาะที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ เสียภาษีนำเข้าในอัตราที่ต่ำ ทั้งนี้อัตราภาษีนำเข้าแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ อัตราพิเศษ (Preferential Rate) อัตราทั่วไป (Ordinary Rate) และอัตราพิเศษสุด (Specially Preferential Rates) ในแต่ละกลุ่มมีอัตราภาษีที่แตกต่างกันอยู่ระหว่าง ร้อยละ 0 – 100 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงพิเศษ (Special Preferential Agreement) กับประเทศเวียดนาม

ภาษีส่งออก ประเทศเวียดนามเรียกเก็บภาษีส่งออกจากสินค้าส่งออกไม่กึ่งรายการ โดยอัตราภาษีส่งออกอยู่ระหว่าง ร้อยละ 0 – 45

3.3.5 ภาษีการบริโภคพิเศษ (Special Consumption Taxes : SCT)

จัดเก็บจากสินค้า บุหรี่และซิการ์ เบียร์ เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ รถยนต์ น้ำมัน เชื้อเพลิง เครื่องปรับอากาศ ไฟ ทรูจิงนวด คาราโอเกะ และสถานบันเทิงต่างๆ ธุรกิจ

กาสิโน รวมทั้งเครื่องเล่นต่างๆ ธุรกิจสนามกอล์ฟ ค่าสมาชิกและค่าธรรมเนียมการใช้สนามกอล์ฟ และลิฟต์เตอเร่

3.3.5.1 ฐานภาษี

จัดเก็บจากราคาขายสินค้าที่ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีการบริโภคพิเศษ

3.3.5.2 อัตราภาษี

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีการบริโภคพิเศษ โดยอัตราภาษีอยู่ระหว่าง ร้อยละ 10 ถึง ร้อยละ 80

3.3.6 ภาษีการโอนกำไรกลับประเทศ

3.3.6.1 ฐานภาษี

จัดเก็บจากเงินได้จากรายรับรวม หัก ด้วยค่าใช้จ่ายที่สามารถหักได้

3.3.6.2 อัตราภาษี

แต่เดิมภาษีมียี่ 3 อัตรา คือ ร้อยละ 3 ร้อยละ 5 หรือร้อยละ 7 ซึ่งได้ยกเลิกไปเมื่อ 1 มกราคม 2004 ปัจจุบันสามารถโอนกำไรกลับประเทศ โดยไม่ต้องเสียภาษี นอกจากนี้กฎหมายใหม่ยังอนุญาตให้ผู้ประกอบการชาวต่างชาติสามารถขอคืนภาษีเงินได้นิติบุคคลได้บางส่วน หรือทั้งหมดขึ้นอยู่กับประเภทและที่ตั้งของกิจการ โดยไม่จำเป็นต้องนำกำไรกลับมาลงทุนใหม่ กิจการที่ถือหุ้นโดยต่างชาติ 100% จะได้รับสิทธิในการโอนผลขาดทุนสะสมของกิจการไปหักผลกำไรในปีต่อๆ ไปได้อีก 5 รอบระยะเวลาบัญชี

3.3.7 ภาษีอื่นๆ

นอกจากภาษีที่กล่าวมาแล้วประเทศเวียดนามยังมีภาษีใบอนุญาต (License Tax) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (Land and Housing Tax) ค่าธรรมเนียมและอากร (Fees and Tolls) ภาษีการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร (Tax for Use of Agricultural Land) ค่าธรรมเนียมการใช้ที่ดิน (Land Use Charge) ภาษีการโอนสิทธิในการใช้ที่ดิน (Land Use Right Transfer Tax) และค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน (Registration Fees) อีกด้วย